

Tekstilforskere udvikler patent

Ifølge Anne Jørgensen, chefdesigner på tekstilvirksomheden Kvadrat, er det videnskabeligt bevist, at behagelige fysiske omgivelser fremskynder hospitalsindlagte patienters helbredelse. Kvadrat samarbejder i regi af Tekstilkonsortiet med tekstilforskere på Designskolen Kolding om at udvikle produkter til de nye sygehuse, der er under planlægning i Danmark. Virksomheden har for nylig udtaget patent på et tredimensionelt materiale, som forskerne har skabt gennem eksperimenter med fokus på både æstetik, funktion og bæredygtighed.

Af Hans Emborg Bünemann

Siden Designskolen Kolding i 2005 lancerede Tekstilkonsortiet, har skolen flere gange samlet forskere og tekstilvirksomheder til workshops og seminarer for at præsentere og skabe rammer for dialog om designforskningens resultater. Tekstilvirksomheden Kvadrat er en af de virksomheder, der deltager i disse arrangementer. Kvadrats direktør, Anders Byriel, er begejstret for den forskning, som Vibeke Riisberg og Joy Boutrup, begge lektorer

ved Designskolen Kolding, står i spidsen for.

”Jeg er imponeret over tekstilforskningen og de spændende løsninger, forskerne kommer frem med,” siger Anders Byriel. ”Det er tydeligt, at de ved, hvad de har med at gøre. De har styr på både materialer, metode og virkelighed.”

Forskning fremmer produktudvikling

Virksomheden er med i to af Designskolen Koldings forskningsprojekter – *Regulering af dagslys* og *Tekstiler til fremtidens sygehuse*. Sidstnævnte er del af et større projekt støttet af Erhvervs- og Byggestyrelsens program for brugerdreven innovation.

Kvadrat samarbejder blandt andet med tekstilforskerne, fordi virksomheden har en intention om at udvikle produkter, der kan styre indfaldet af dagslys i rum bedre. Anne Jørgensen, chefdesigner i Kvadrat, forklarer:

”Lyset skal på den ene side nå langt ind i rummet, men på den anden side må det ikke genere. Tekstiler er vores materiale, og den viden, forskerne kan give os, er et vigtigt middel i produktudviklingen.”

Som led i forskningsprojektet *Tekstiler til fremtidens sygehuse* har tekstilforskeres feltstudier – som her på Syddanske Vaskerier – vist, at vedligeholdelse og hygiejne er afgørende parametre i udviklingen af indretningstekstiler.
Foto: Vibeke Riisberg

Patent med potentiale

Ved et af tekstilkonsortiets seminarer i forbindelse med forskningsprojekterne var det forskernes præsentation af ideen til en ny type lysafskærmning, der særligt fangede Anders Byriels opmærksomhed. Kvadrat har nu udtaget patent på en af de intelligente måder at bruge tekstiler på, som forskerne har eksperimenteret sig frem til. Det drejer sig om at lade dagslyset komme ind i en bestemt vinkel, fortæller Anne Jørgensen.

”Under tekstilforskeres eksperimenter med materialerne opstod der en form for bikube,” siger hun, ”en tredimensionel størrelse, der sender sollyset op i loftet, så det ikke blænder. Samtidig bevares muligheden for at kigge ud gennem vinduet. Dét ser vi et fremtidspotentiale, ikke mindst inden for hospitalssektoren, hvor Kvadrat har et stort marked. Udfordringen bliver at produktmodne patentet og ikke mindst at finde nogen, der kan producere det.”

Healing Architecture

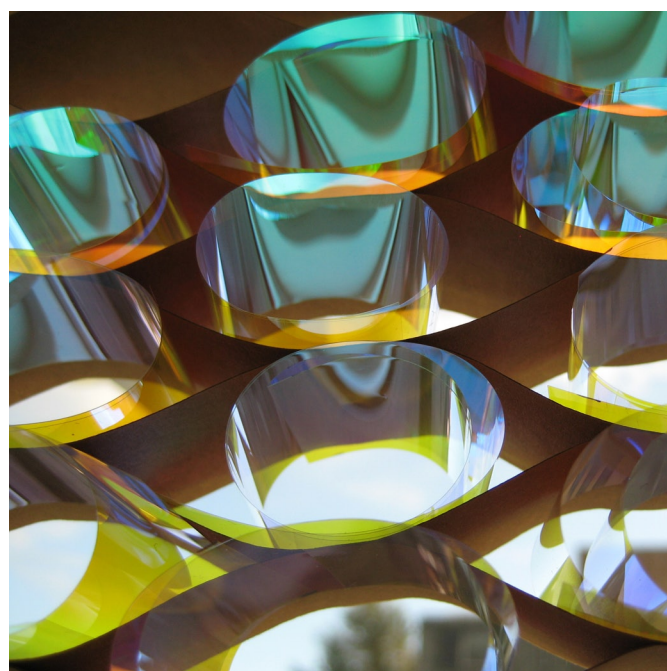
Ifølge Anne Jørgensen er det inden for disciplinen healing architecture videnskabeligt bevist, at patienter, som ligger i fysisk rolige og behagelige omgivelser, hurtigere bliver helbredt og klar til udskrivning. Denne viden danner baggrund for Kvadrats ønske om at få del og lod i den nært forestående udvikling af nye sygehusmiljøer i Danmark.

”Det ville være fantastisk, hvis vi kunne bidrage til at gøre fremtidens sygehuse både bedre og billigere,” siger hun. ”Der kan være langt fra teori til praksis, men det gør ikke noget, når bare det teoretiske arbejde fører til noget brugbart i sidste ende.”

At klæde sælgere på med viden

”Med den forskningsbaserede viden fra tekstilkonsortiet kan vi for eksempel klæde vores sælgere på til at gå i dialog med arkitekter og indkøbsafdelinger, hvor beslutninger om indretning og materialevalg i de nye, store sygehusbygninger træffes,” fort-

Eksperimenter med materialer er en væsentlig del af forskningsprojektet *Regulering af dagslys i offentligt miljø*. Her en såkaldt Honeycomb-struktur: Papir i kombination med reflekterende polymerfolie, der skifter farve i forskellige synsvinkler. Folien er i visse belysninger transparent – næsten farveløs – og i andre intenst farvestrålende. Materialet er miljømæssigt interessant, idet farverne opstår som lysbrydninger helt uden brug af farvepigmenter.
Foto: Vibeke Riisberg

sætter hun.

Formålet med forskningsprojektet Tekstiler til fremtidens sygehuse er at kortlægge brugen af indretningstekstiler på hospitalsområdet og at se dem i forhold til andre tekstile kategorier som linned, uniformer og patientpåkledning. Vibeke Riisberg, der koordinerer projektet på Designskolen Kolding, forklarer:

”Vi vil skabe en fælles forståelse af den kontekst, tekstilerne indgår i, hos de mange aktører – indkøbere, sygeplejersker, læger, rengøringspersonale, vaskerichef, arkitekter og repræsentanter for Region Syddanmarks Projektorganisation for sygehusbyggeri. For eksempel fik vi gennem en co-creation-proces på en workshop grupperne til at udpege og begrunde både funktionelle og emotionelle behov.”

Netop ideen om at højne bevidstheden om brugernes emotionelle og æstetiske behov er central i projektet, siger Vibeke Riisberg.

”De emotionelle og æstetiske aspekter får traditionelt mindre opmærksomhed end de funktionelle krav, som f. eks. vaskerierne, beslutningstagerne og hospitalernes personale stiller til produkterne. Helt generelt bidrager projektet til at skabe et fælles sprog på tværs af aktørernes faglige tilgangsvinkler,” siger hun.

Konsortium som samarbejdsplatform

Tekstilkonsortiet blev i 2005 etableret af Designskolen Kolding med støtte fra Center for Designforskning som et forum for videndeling, hvor mødet mellem forskellige aktører inden for tekstilområdet giver mulighed for synergi. Ifølge Vibeke Riisberg, der har været med til at etablere konsortiet, er virksomhedernes mulighed for at få forskningsbaseret viden med ind i deres produktudviklingsafdelinger en hjørnesteen i konsortiesamarbejdet.

”I forskningsmiljøet undersøger og analyserer vi bl.a. æstetiske virkemidler, nye materialer og teknologier – og eksperimenterer med dem ud fra bæredygtige principper, der skal tilgodese både funktionelle og æstetiske sider ved tekstile produkter. Den viden, vi derved opnår, vil vi gerne give videre i form af fagligt velfunderede indspil til virksomhedernes ledelser og designere,” siger hun og fortsætter:

”Med tekstilkonsortiet har vi skabt en platform, der samler viden og forskning inden for tekstildesign til gavn for virksomheder og forskere, både i Danmark og internationalt. Målet med konsortiet er at udfolde visioner og fremme samspillet mellem materialer, æstetik og teknologi – og mellem forskningsmiljøet og tekstilvirksomhederne. Kvadrats patent er et eksempel på dette samspil.”

Regulering af dagslys i offentligt miljø

er et forskningsprojekt på Designskolen Kolding. Projektet søger at forene funktion og dekoration, fordi både mængden af dagslys og omgivelsernes æstetiske udformning spiller en væsentlig rolle for vores fysiske velvære på arbejdspladsen. Formålet er at fremme brugen af dagslys for at spare energi og at skabe et behageligt lysindfald, som kan reguleres efter brugernes individuelle behov ved kontorarbejde. Projektet er støttet af Center for Designforskning, Kulturministeriets Forskningspulje og Kvadrat.

Tekstiler til fremtidens sygehuse

er et forskningsprojekt med Designskolen Kolding, Danmarks Designskole, Danmarks Tekniske Universitet samt tekstilvirksomhederne Kvadrat og Tre-vira-Neckelmann som partnere. Projektet er støttet af Erhvervs- og Byggestyrelsens program for brugerdreven innovation.

Tekstilkonsortiet

er et fælles fagligt forum for udvikling af tekstilfeltet. Konsortiet danner rammen om samarbejder mellem designskolerne, forskningsinstitutioner og erhvervslivet. Formålet er at øge kvaliteten inden for uddannelse, forskning, produktion og anvendelse af tekstiler i en bred kontekst. Konsortiets sigte er samtidig at synliggøre potentialerne i tekstildesign udfoldet som et visionært samspil mellem materialer, æstetik, teknikker og teknologi. Konsortiet ledes af Mathilde Aggebo, institutleder ved Designskolen Kolding.

Tekstilkonsortiet blev etableret med udgangspunkt i en undersøgelse af tekstilområdets potentialer ved Kirsten Nissen og Anne Louise Bang, nu begge ph.d.-studerende på Designskolen Kolding. Undersøgelsen, der var finansieret af Center for Designforskning, mundede ud i rapporten *Forskning i tekstildesign – en undersøgelse af potentialer*.

Læs her om konsortier i regi af Center for Designforskning.

Erhvervs-ph.d.-studerende Anne Louise Bangs forskningsprojekt i samarbejde med tekstilvirksomheden Gabriel er beskrevet i artiklen *Som at være i et kalejdoskop*, Mind Design #12, oktober 2008.

Forsidefoto: Vibeke Riisberg

DANISH CENTRE FOR DESIGN RESEARCH

Danish Centre for Design Research - Center for Designforskning er Kulturministeriets paraplyorganisation for designforskningen ved Arkitektskolen Aarhus, Danmarks Designskole, Designskolen Kolding og Kunstakademiets Arkitektskole.

Danish Centre for Design Research bidrager til at opbygge og styrke dansk designforskning, til at formidle viden og til netværksdannelse nationalt og internationalt mellem forskningsinstitutioner, virksomheder og offentligheden.

MIND DESIGN

Danish Centre for Design Research - Center for Designforskning udgiver hver måned netmagasinet Mind Design på dansk og engelsk. Netmagasinet bringer artikler om udviklingen inden for designforskningen og formidler forskningens resultater til såvel forskere som praktikere og andre interesserede. Magasinet er gratis. Se mere på www.dcdr.dk/dk/minddesign

Danish Centre for Design Research
Philip de Langes Allé 10
1435 København K

+45 32 68 63 68
dcdr@dcdr.dk
www.dcdr.dk